

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ
«Ρυθμίσεις θεμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων»

Ι. Γενικές παρατηρήσεις

Με το προτεινόμενο νομοσχέδιο ρυθμίζονται επιμέρους θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Ειδικότερα: Με το άρθρο 1, παρ. 1 του Νσχ και ως αποτέλεσμα της ανάθεσης, από τον ν. 2810/2000 (Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις -Α.Σ.Ο.), της εποπτείας των Α.Σ.Ο. και των Συνεταιριστικών Εταιριών στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αντικαθίσταται ο «αρμόδιος επόπτης συνεταιρισμών», ο οποίος οριζόταν από το «κατά τόπον υποκατάστημα της Αγροτικής Τράπεζας» και αποτελούσε το τρίτο μέλος της επιτροπής που μπορεί να διενεργήσει δημοπρασία για την εμπορική εκμετάλλευση δασών, τα οποία ανήκουν σε συνεταιρισμό δασοκτημόνων (άρθρο 151, παρ. 1 του ν.δ. 86/1969 - Δασικός Κώδικας). Η προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 151 προβλέπει ότι το τρίτο μέλος της επιτροπής που διενεργεί τη δημοπρασία είναι δασικός υπάλληλος και ορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας με την απόφαση που συγκροτεί την επιτροπή.

Με το άρθρο 1 παρ. 2 του Νσχ τροποποιείται η διάταξη του άρθρου 270 του Δασικού Κώδικα (όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4, παρ. 11 του ν. 3208/2003 - Προστασία δασικών οικοσυστημάτων), η οποία παρέχει τη δυνατότητα υλοτομίας, μεταφοράς και διακίνησης δενδρυλλίων και κλάδων όλων των δασοπονικών ειδών, μετά από άδεια που εκδίδεται ατελώς από την οικεία δασική αρχή. Με την προτεινόμενη τροποποίηση η διάταξη περιλαμβάνει (εκτός από τα ιδιόκτητα αγροκτήματα που υφίστανται δενδρο-

κομική περιποίηση, όπως π.χ. τα καστανοπερίβολα) και: α) τους αγρούς, οι οποίοι μέχρι το 1940 καλλιεργούνταν, και απέβαλαν τον αγροτικό τους χαρακτήρα επειδή παρέμειναν ακαλλιεργητοι ή δασώθηκαν τεχνητά, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 67 του ν. 998/1979 - Προστασία δασών, δασικών εκτάσεων, και β) τις εκτάσεις, οι οποίες εμφανίζονταν με αγροτική μορφή στις αεροφωτογραφίες του 1945 ή 1960 και οι οποίες εμφανίζονται με τη μορφή δάσους (σύμφωνα με τον ορισμό του δάσους στο άρθρο 3, παρ. 1 του ν. 998/1979 - Προστασία δασών, δασικών εκτάσεων, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 1 του ν. 3208/2003 - Προστασία δασικών οικοσυστημάτων).

Με το άρθρο 2 του Νσχ προστίθεται νέο εδάφιο στο άρθρο 30, παρ. 5, εδ. γ' του ν. 2945/2001 (Εθνικό σύστημα προστασίας αγροτικής δραστηριότητας και άλλες διατάξεις), που προβλέπει τη σύσταση επιτροπών, στο πλαίσιο της διαδικασίας για τη χορήγηση ενισχύσεων σε δραστηριότητες οι οποίες υπάγονται στις εθνικές ή τις κοινοτικές ρυθμίσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας και αλιείας. Το νέο εδάφιο ορίζει ότι η αμοιβή των μελών των επιτροπών δεν υπόκειται στον περιορισμό του αριθμού των πενήντα συνεδριάσεων ετησίως ο οποίος προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 17, παρ. 2, περ. β' του ν. 3205/2003 (Μισθολογικά λειτουργών, υπαλλήλων Δημοσίου, κλπ) έχει δε αναδρομική ισχύ από την 1η Μαρτίου 2006.

Το άρθρο 3 του Νσχ προβλέπει την τροποποίηση των διατάξεων του ν. 2637/1998 (για τη σύσταση και τη λειτουργία, μεταξύ άλλων, του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων - Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.) προκειμένου να αντικατασταθεί κάθε αναφορά στο «Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ε.Γ.Τ.Π.Ε.)» από το «Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (Ε.Γ.Τ.Ε.)» και το «Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (Ε.Γ.Τ.Α.Α.)» καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 38 του Κανονισμού (ΕΚ) 1290/2005 του Συμβουλίου, «το ΕΓΤΠΕ, τμήμα Εγγυήσεων χρηματοδοτεί τις δαπάνες των κρατών μελών που έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 2 και το άρθρο 3 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1258/1999 έως τις 15 Οκτωβρίου 2006 και οι δαπάνες των κρατών μελών από τις 16 Οκτωβρίου 2006 και εφεξής υπόκεινται στους κανόνες του παρόντος κανονισμού», ο οποίος στο άρθρο 2 συνιστά τα δύο νέα Ταμεία. Επίσης, προστίθεται και η αναφορά στο «Ευρωπαϊκό Αλιευτικό Ταμείο (Ε.Τ.Α.)», σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου.

Το άρθρο 3 παρ. 2 του Νσχ προσθέτει επίσης στο άρθρο 29 του ίδιου νόμου εξουσιοδοτική διάταξη με την οποία ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και οι κατά περίπτωση συναρμόδιοι Υπουργοί ρυθμίζουν με

αποφάσεις τους κάθε θέμα σχετικό με τη λειτουργία και τη διαχείριση εκ μέρους του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. των πιστώσεων των ευρωπαϊκών Ταμείων, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων.

Με το άρθρο 4 του Νοχ παρέχεται η δυνατότητα στη Γενική Συνέλευση των μελών των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων να αποφασίσει την παράταση της θητείας των μελών του Διοικητικού τους Συμβουλίου και των αντιπροσώπων τους, εάν έχει ορισθεί για περίοδο μικρότερη των τεσσάρων ετών, έως τη συμπλήρωσή τους.

Με το άρθρο 5 του Νοχ παρέχεται η δυνατότητα στην Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ), εφόσον προβλεφθεί σχετικά στο καταστατικό της, να λειτουργήσει ως φορέας πιστοποίησης αγροτικών προϊόντων και τροφίμων ή να συμμετάσχει σε νομικά πρόσωπα με σκοπό την πιστοποίηση.

Το άρθρο 6 του Νοχ προσθέτει ρύθμιση στο άρθρο 5 του ν. 2040/1992 (Ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Γεωργίας και νομικών προσώπων εποπτείας του και άλλες διατάξεις) σχετικά με τις αποσπάσεις των δικηγόρων που υπηρετούν με έμμισθη εντολή σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που εποπτεύονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Με τα άρθρα 7 και 8 του Νοχ, εξ άλλου, τροποποιούνται διατάξεις για τον Ελληνικό Οργανισμό Γάλακτος (ΕΛ.Ο.Γ.) που περιλαμβάνονται στο άρθρο 30 του ν. 3147/2003 (Ρύθμιση θεμάτων αγροτικής γης, επίλυση ζητημάτων αποκατασταθέντων και αποκαθιστάμενων κτηνοτρόφων και άλλες διατάξεις). Ειδικότερα, αυξάνονται σε δύο οι Αντιπρόεδροι του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΛ.Ο.Γ., στους οποίους ο Πρόεδρος μπορεί να μεταβιβάζει μέρος των αρμοδιοτήτων του. Τον Πρόεδρο του Δ.Σ. αντικαθιστά, όταν χρειάζεται, ο Αντιπρόεδρος που ορίζει ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με απόφασή του. Αφαιρείται, τέλος, η αρμοδιότητα από το Δ.Σ. του ΕΛ.Ο.Γ. να προτείνει τον Γενικό Διευθυντή του οργανισμού στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με την κατάργηση της περίπτωσης η' της παραγράφου 3 του άρθρου 30 του ν. 3147/2003 από το άρθρο 8 του Νοχ.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νοχ

1. Επί του άρθρου 2

Με το άρθρο 2 του Νοχ προστίθεται νέο εδάφιο στο άρθρο 30, παρ. 5, εδ. γ' του ν. 2945/2001 (Εθνικό σύστημα προστασίας αγροτικής δραστηριότητας και άλλες διατάξεις). Το νέο εδάφιο προβλέπει ότι η αμοιβή των μελών

των επιτροπών που λειτουργούν στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης ενισχύσεων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας και αλιείας, δεν υπόκειται στον περιορισμό του αριθμού των πενήντα συνεδριάσεων ετησίως. Ο περιορισμός προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 17, παρ. 2, περ. β', του ν. 3205/2003 (Μισθολογικά λειτουργών, υπαλλήλων Δημοσίου, κλπ), το οποίο εφαρμόζεται για τις αποζημιώσεις των μελών των συλλογικών οργάνων και θέτει σχετικές προϋποθέσεις.

Εν προκειμένω επισημαίνεται η πράξη 90/2006 του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε ότι οι έμμισθοι δικηγόροι, οι οποίοι συμμετέχουν σε συνεδριάσεις συλλογικού οργάνου, δικαιούνται αποζημίωση ανεξάρτητα αν οι συνεδριάσεις του συλλογικού αυτού οργάνου πραγματοποιούνται εντός ή εκτός του κανονικού ωραρίου εργασίας τους. Η προϋπόθεση του άρθρου 17, παρ. 2 περ. α' του ν. 3205/2003, σύμφωνα με την οποία οι συνεδριάσεις των συλλογικών οργάνων πρέπει να πραγματοποιούνται εκτός του ωραρίου εργασίας προκειμένου οι υπάλληλοι-μέλη, να δικαιούνται αποζημίωση, δεν εφαρμόζεται, σύμφωνα με την κρίση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στους έμμισθους δικηγόρους.

2. Επί του άρθρου 3, παρ. 2

Με το άρθρο 3, παρ. 2 του Νσχ προστίθεται νέα παράγραφος 7, στο άρθρο 29 του ν. 2637/1998, σύμφωνα με την οποία ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και οι κατά περίπτωση συναρμόδιοι Υπουργοί ρυθμίζουν με αποφάσεις τους κάθε θέμα σχετικό με τη λειτουργία και τη διαχείριση εκ μέρους του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. των πιστώσεων των ευρωπαϊκών Ταμείων, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων. Εν προκειμένω θα μπορούσε να επισημανθεί ότι -όπως προβλέπει και το άρθρο 3, παρ. 1, εδ α' του Νσχ- σκοπός του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. είναι «Η διαχείριση των πιστώσεων [...] σύμφωνα με τις διατάξεις της Εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας» και, συνεπώς, κάθε σχετική ρύθμιση με υπουργική ή κοινή υπουργική απόφαση εντάσσεται στο εθνικό και το κοινοτικό νομοθετικό πλαίσιο.

3. Επί του άρθρου 5

Α. Με την προτεινόμενη διάταξη παρέχεται η δυνατότητα στην Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.) να καθίσταται φορέας, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, πιστοποίησης αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, καθώς και να συμμετέχει σε νομικά πρόσωπα, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την πιστοποίηση αγροτικών προϊόντων και τροφίμων.

Υπό το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης υλο-

ποιείται και εφαρμόζεται από την ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης Α.Ε.» και τον διακριτικό τίτλο «Ε.ΣΥ.Δ.» (άρθρο 8 του ν. 2231/1994). Η ανωτέρω εταιρία λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος και υπόκειται στην ασκούμενη δια του Υπουργού Ανάπτυξης εποπτεία και τον έλεγχο του κράτους (άρθρο 11, παρ. 2 του ν. 3066/2002). Χορηγεί πιστοποιητικά διαπίστευσης σε φορείς πιστοποίησης, φορείς επιθεώρησης και ελέγχου κλπ, αποφασίζει για την απόρριψη, την ανάκληση ή την αναστολή της διαπίστευσης και δύναται να ενεργεί την αξιολόγηση της ικανότητας ή και της επιτήρησης φορέων πιστοποίησης ή ελέγχου (άρθρο 12, παρ. 3 του ν. 3066/2002).

Ειδικώς, όσον αφορά στην πιστοποίηση αγροτικών προϊόντων, με τον ν. 2637/1998 ιδρύθηκε ο Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.), με τον διακριτικό τίτλο «AGROCERT», ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, που λειτουργεί με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια χάριν του δημόσιου συμφέροντος, υπαγόμενο στον δημόσιο τομέα και εποπτευόμενο από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ως σκοπός του ορίστηκε η προαγωγή και η διασφάλιση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων, η προστασία προέλευσής τους με κάθε πρόσφορο τρόπο και μέθοδο, καθώς και η προώθηση συστημάτων προστασίας και διαχείρισης της αειφορίας των αγροτικών και δασικών εκμεταλλεύσεων (άρθρο 32, παρ. 1 του ν. 2637/1998).

Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π. συγκαταλέγεται -στον τομέα των γεωργικών προϊόντων- η έκδοση και αναγνώριση των κλαδικών προαιρετικών προτύπων, οδηγών ορθής υγιεινής πρακτικής, ορθής γεωργικής πρακτικής, συστημάτων και προϊόντων ολοκληρωμένης διαχείρισης φυτικής ή ζωικής παραγωγής, καθώς και η αξιολόγηση, έγκριση και επίβλεψη ιδιωτικών φορέων, δραστηριοποιούμενων στην πιστοποίηση της εφαρμογής των τυποποιητικών εγγράφων που εκδίδει και αναγνωρίζει ο Οργανισμός. Η αρμοδιότητα πιστοποίησης της καθιέρωσης συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και περιβαλλοντικής διαχείρισης σύμφωνα με τα εκδοθέντα από τον Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π. πρότυπα ανήκει, πέραν του Οργανισμού, και στους ιδιωτικούς φορείς πιστοποίησης οι οποίοι διαθέτουν πιστοποιητικό διαπίστευσης από την Ε.Σ.Υ.Δ. Α.Ε., από το οποίο προκύπτει ότι είναι τεχνικά ικανοί να ενεργούν πιστοποιήσεις, βάσει των ανωτέρω προτύπων (γνμ ΝΣΚ 399/2003).

Με την προτεινόμενη διάταξη παρέχεται η δυνατότητα στην ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. να καταστεί φορέας πιστοποίησης αγροτικών προϊόντων και τροφίμων. Ένα πρώτο ερώτημα που αναφύεται είναι αν η πιστοποίηση αγροτικών προϊόντων και τροφίμων καθώς και η συμμετοχή της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. σε νομικά πρόσωπα με σκοπό την πιστοποίηση αγροτικών προϊόντων αποτελεί δραστηριό-

τητα συνάδουσα προς τη φύση και την αποστολή της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., όπως ορίζονται στον νόμο.

Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. είναι ιδεολογική και συντονιστική οργάνωση των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Α.Σ.Ο.) και δεν έχει την εμπορική ιδιότητα (άρθρο 33, παρ. 1 του ν. 2810/2000). Είναι αρμόδια για την εκπροσώπηση των μελών της -ενώσεων αγροτικών συνεταιρισμών- στο εσωτερικό και το εξωτερικό, την επιμέλεια της τήρησης των συνεταιριστικών αρχών και την ανάπτυξη της συνεταιριστικής ιδέας, την εκπόνηση μελετών, εργασιών, ερευνών και τη συμμετοχή σε κάθε διαγωνισμό για την εξυπηρέτηση των μελών της, ασκεί κάθε δραστηριότητα που προάγει τις δραστηριότητες των Α.Σ.Ο., δεν ενεργεί, όμως, η ίδια πράξεις παραγωγής, διακίνησης ή εμπορίας αγροτικών προϊόντων και γεωργικών εφοδίων εν γένει, [άρθρο 33, παρ. 2, εδ. β), γ), δ)].

Η προτεινόμενη διάταξη του Νσχ προβλέπει ότι η πιστοποίηση των αγροτικών προϊόντων δεν θα έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα, η άσκηση, επομένως, της εν λόγω δραστηριότητας από την ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. δεν θα αποβλέπει κατά κύριο λόγο στην επίτευξη κέρδους. Πρέπει να σημειωθεί, εν προκειμένω, ότι η απαγόρευση επιδίωξης κέρδους δεν καταλαμβάνει αδιακρίτως την άσκηση κάθε οικονομικής δραστηριότητας. Για να θεωρηθεί ένα νομικό πρόσωπο μη κερδοσκοπικό, απαιτείται να μην έχει ούτε κατά το καταστατικό ούτε κατά τους όρους λειτουργίας του ως σκοπό την επίτευξη κέρδους (βλ. Ι. Φωτόπουλο, Η έννοια των μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικών προσώπων, για την εφαρμογή της φορολογίας εισοδήματος, ΔΕΕ11/2003, σελ.1213 επ.). Ενδεικτικώς, και στο πλαίσιο του δικαίου των συνεταιρισμών, έχει κριθεί ότι ο εκ του καταστατικού οριζόμενος μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας ενός συνεταιρισμού δεν αίρεται εκ μόνου του λόγου ότι κατά την ανάπτυξη της δραστηριότητάς του για την επίτευξη των σκοπών του προκύπτουν έσοδα, διατιθέμενα για την περαιτέρω προώθηση των καταστατικών του σκοπών (ΣτΕ 2690/1988, ΔΦορΝομοθ 1990, σελ. 583). Η πραγματοποίηση εσόδων και, γενικότερα, εισοδήματος από νομικό πρόσωπο, εφόσον διατίθεται αποκλειστικά για την επίτευξη των κοινωφελών κ.λπ. σκοπών του, καθώς και η παροχή από αυτό οποιασδήποτε μορφής σχετικών υπηρεσιών χωρίς αντάλλαγμα αλλά σε ποσό που οριακά αποβλέπει στην κάλυψη των αναγκών του στα πλαίσια επιδίωξης του σκοπού του, δεν προσδίδουν σε αυτό κερδοσκοπικό χαρακτήρα, εφόσον βεβαίως δεν τίθεται θέμα διανομής εσόδων στα μέλη του (βλ. Ι. Φωτόπουλο, ό. π.).

Πέραν, όμως, της απαγόρευσης επιδίωξης κέρδους, η ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ., κατά την άσκηση των σχετικών με την πιστοποίηση αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, δραστηριοτήτων της, δεσμεύεται γενικότερα από τον θεσμικό ρόλο

της ως εκπροσώπου των Α.Σ.Ο. και συντονιστικού φορέα των ενεργειών που τις αφορούν.

Β. Όσον αφορά την έννοια αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα που θα πιστοποιούνται από την ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ., η διευκρίνισή της καθίσταται αναγκαία ενόψει του γεγονότος ότι, σε σχέση με τα αγροτικά προϊόντα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν αναπτυχθεί τέσσερα «λογότυπα ποιότητας», διεπόμενα από ειδικό νομικό καθεστώς. Έτσι, τα λογότυπα για *προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης* και *προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις* (ΠΟΠ και ΠΓΕ), που ισχύουν για τα γεωργικά προϊόντα ή τρόφιμα με ισχυρούς δεσμούς με μια συγκεκριμένη περιοχή ή έναν συγκεκριμένο τόπο, διέπονται από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 510/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2006 για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων. Το λογότυπο *ειδικό παραδοσιακό προϊόν εγγυημένο* (ΕΠΠΕ), που αφορά προϊόν με ειδικά χαρακτηριστικά το οποίο είτε έχει παραδοσιακά συστατικά είτε παρασκευάστηκε με τη χρήση παραδοσιακών μεθόδων, διέπεται από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 509/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2006 για τα γεωργικά προϊόντα και τα τρόφιμα που χαρακτηρίζονται ως εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα. Το λογότυπο *βιολογική γεωργία*, που σημαίνει ότι η παραγωγή του τροφίμου έγινε με την εφαρμογή εγκεκριμένων βιολογικών μεθόδων, με σεβασμό προς το περιβάλλον και με την τήρηση υψηλών προτύπων στις μεθόδους εκτροφής, διέπεται από τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2092/1991 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1991 περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής.

Ιδίως όσον αφορά στην πιστοποίηση προϊόντων βιολογικής γεωργίας, ο Κανονισμός 2092/1991 προβλέπει ότι τα κράτη μέλη εγκαθιδρύουν σύστημα ελέγχου, το οποίο διαχειρίζονται μία ή περισσότερες αρμόδιες αρχές ή/και εγκεκριμένοι ιδιωτικοί οργανισμοί, και προς το οποίο οφείλουν να συμμορφώνονται οι παραγωγοί ή παρασκευαστές των αναφερόμενων στο άρθρο 1 του Κανονισμού προϊόντων (άρθρο 9 παρ. 1). Για την εφαρμογή του συστήματος ελέγχου από ιδιωτικούς οργανισμούς, τα κράτη μέλη ορίζουν αρχή αρμόδια να εγκρίνει και να επιβλέπει τους οργανισμούς αυτούς (άρθρο 9 παρ. 4). Για την έγκριση ιδιωτικού οργανισμού ελέγχου λαμβάνονται υπόψη η συνήθης ακολουθητέα διαδικασία ελέγχου του οργανισμού, οι κυρώσεις τις οποίες προτίθεται να επιβάλει ο οργανισμός σε περίπτωση που διαπιστώσει παρατυπίες, η ύπαρξη αναγκαίων πόρων σε ειδικευμένο προσωπικό και διοικητικό και τεχνικό εξοπλισμό, καθώς και η πείρα σε θέματα ελέγχου,

η αξιοπιστία και η αντικειμενικότητα του οργανισμού ελέγχου έναντι των ελεγχόμενων επιχειρηματιών (άρθρο 9 παρ. 5).

Περαιτέρω, η αρχή ελέγχου και οι εγκεκριμένοι οργανισμοί υποχρεούνται να εξασφαλίζουν την εφαρμογή, στις εκμεταλλεύσεις που ελέγχουν, τουλάχιστον των οριζόμενων στον Κανονισμό, μέτρων ελέγχου και προφύλαξης. Κατά τη διενέργεια των ελέγχων δεν αποκαλύπτουν σε άλλα πρόσωπα, εκτός από τους υπευθύνους της εκμετάλλευσης και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές, πληροφορίες ή στοιχεία που περιέχονται σε γνώση τους (άρθρο 9, παρ. 7). Σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπίας διασφαλίζουν την αφαίρεση των ενδείξεων της βιολογικής μεθόδου παραγωγής από όλη την παρτίδα ή από όλα τα προϊόντα στα οποία διαπιστώνεται η παρατυπία, σε περίπτωση δε καταφανούς ή παρατεταμένης παράβασης, απαγορεύουν στον συγκεκριμένο επιχειρηματία την εμπορία προϊόντων με ενδείξεις βιολογικής μεθόδου παραγωγής, για διάστημα το οποίο συμφωνείται από κοινού με την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους (άρθρο 9 παρ. 9). Οι εγκεκριμένοι οργανισμοί ελέγχου παρέχουν στην επιθεωρούσα αρμόδια αρχή πρόσβαση στα γραφεία και τις εγκαταστάσεις τους και κάθε πληροφορία και βοήθεια που αυτή κρίνει αναγκαία για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της δυνάμει του Κανονισμού, και υποβάλλουν ετησίως σχηματική έκθεση στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους (άρθρο 9 παρ. 8).

Με την υπουργική απόφαση 245090/2006 (ΦΕΚ Β' 157/10.2.2006), ο Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π. ορίσθηκε ως αρμόδια αρχή επίβλεψης του συστήματος ελέγχου, κατά τις απαιτήσεις του άρθρου 9 παρ. 1 και 4 του Κανονισμού. Παράλληλα, οι Οργανισμοί Ελέγχου και Πιστοποίησης (ΟΕ&Π) προϊόντων βιολογικής γεωργίας (ΠΒΠ) ορίσθηκαν ως ιδιωτικοί φορείς πιστοποίησης, κατά το άρθρο 9 παρ. 4 του Κανονισμού.

Όσον αφορά στην έννοια τρόφιμα, ο ορισμός της απαντάται στη νομοθεσία για τον Ενιαίο Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (άρθρο 1, παρ. 3 του ν. 2741/1999).

Γ. Τα ειδικότερα ζητήματα που προκύπτουν, όπως η σχέση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. ως φορέα πιστοποίησης με τον Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π. και τους δραστηριοποιούμενους στην πιστοποίηση αγροτικών προϊόντων ιδιωτικούς φορείς, καθώς και η γενικότερη θέση της ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ. υπό την ανωτέρω ιδιότητα στο Ε.ΣΥ.Δ., η σχέση της ως φορέα πιστοποίησης (καταλληλότητας) τροφίμων με τον Ε.Φ.Ε.Τ., ο οποίος, υπό το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, αποτελεί τον αρμόδιο φορέα για την πιστοποίηση της ασφάλειας των τροφίμων, και η θέση της, εφόσον προκύπτει, στο ιδρυόμενο εκ του Κανονισμού σύστημα ελέγχου προϊόντων βιολογικής γεωργίας, αναμένεται να ρυθμισθούν από το

καταστατικό της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. και από τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του τυχόν ιδρυθησόμενου φορέα πιστοποίησης.

Θα μπορούσε, τέλος, να επισημανθεί ότι, από τη διατύπωση των προστιθέμενων παραγράφων θ. και ι. στο άρθρο 33 του ν. 2810/2000 δεν προκύπτει σαφώς εάν η πρόβλεψη στο Καταστατικό αποτελεί προϋπόθεση μόνο για την περίπτωση που η Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ. γίνει φορέας πιστοποίησης, δεν απαιτείται δε εάν συμμετέχει σε νομικό πρόσωπο με σκοπό την πιστοποίηση.

Αθήνα, 23 Οκτωβρίου 2006

Οι εισηγήτριες
Ελένη Κανελλοπούλου
Γεωργία Μακροπούλου
Ειδικές επιστημονικές συνεργάτιδες

Ο προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέφανος Κουτσουμπίνας
Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών